
PÅKJØRSLER OG KOMMUNALE ETTERSØK AV VILT

Averøy kommune 2019

Foto: Dag Bjerkestrand

Averøy kommune
Skogbrukssjef/miljøvernleder Dag Bjerkestrand 14.04.2020

Innhold

1. Kommunens lovpålagte oppgave	2
2. Viltbestandene i Averøy	2
3. Organisering og varslingsrutiner ved viltpåkjørsler.....	2
4. Viltpåkjørsler i 2019.....	3
5. Viltpåkjørsler siste 7 år	4
6. Utfall av påkjørsler og ettersøk i Averøy i 2018	5
7. Kommunalt viltfond.....	5
8. Bruk av viltfondet i Averøy kommune 2019	6
9. Kostnader ved kommunale ettersøk	7
10. Utfordringer.....	8
Merking av påkjørselstedet	8
Manglende meldinger av viltpåkjørsler til politiet	8
Økonomi	8
Mannskap og hunder	8

1. Kommunens lovpålagte oppgave

I henhold til Viltloven med forskrifter har kommunen ansvar for avliving/ettersøk når storvilt er skadd i forbindelse med påkjørsler i trafikken eller er skadet eller sykt av andre årsaker. Kommunen har også et ansvar i situasjoner der storvilt er skadeskutt under ordinær jakt og som ikke finnes i løpet av første dag.

2. Viltbestandene i Averøy

I Averøy er det en relativ stor bestand av rådyr, en middels bestand av hjort og en liten bestand av elg. Averøy er den største rådyrkommunen i Møre og Romsdal. Årlig skytes ca. 500 hjortevilt i Averøy, litt under halvparten av dette er rådyr og litt over halvparten er hjort.

3. Organisering og varslingsrutiner ved viltpåkjørsler

Averøy kommune har inngått avtaler med 4 foretak av ettersøksekipasjer for å utføre kommunale ettersøk. Hver ekipasje består av en ettersøksjeger som har videregående kurs i ettersøk, kurs i arbeidsvarsling, godkjent ettersøkshund, skilt, synlighetsklær, forsikringer og annet utstyr som behøves for utføre slikt arbeid.

De 4 ettersøksjegerne har inngått en frivillig vaktturnus der det alltid er en ettersøksjeger på vakt klar til å rykke ut 24 timer i døgnet 365 dager i året. Etter endt oppdrag blir informasjon og kartfesting av hver enkelt påkjørsel registrert i Hjorteviltregisteret.

Kommunen har laget en skiltplan som er godkjent av Statens vegvesen. Ved påkjørsler av vilt hvor det skal iverksettes ettersøk setter ettersøksjegerne opp skilt i henhold til denne skiltplanen før ettersøket påbegynnes.

Bilførere som kjører på vilt har en lovpålagt plikt å varsle politiet (tlf 02800). Dersom det påkjørte viltet ikke ligger dødt på stedet ringer politiets operasjonssentral til vår vakttelefon og ettersøksjegeren som har vakt rykker ut til skadestedet.

Dersom dyret er dødt varsler politiet veimeldingssentralen som igjen varsler vegvesenets kontraktør (Mesta) for fylkesveiene. Ved døde dyr på kommunale veier varsler politiet kommunen.

Eide Ettersøksring AS har avtale med Mesta om henting av dødt vilt på fylkesveiene i Averøy og registrerer hvert oppdrag inn i Hjorteviltregisteret, inkl kartfesting. Eide ettersøksring tar også pålagte CWD-prøver av hjort og rådyr som er 1 år og eldre. Dette gjør de gratis for kommunen.

Pga denne organiseringen har vi en meget god oversikt over viltpåkjørslene i Averøy kommune samt at det tas CWD-prøver av dødt hjortevilt som fjernes av Mesta.

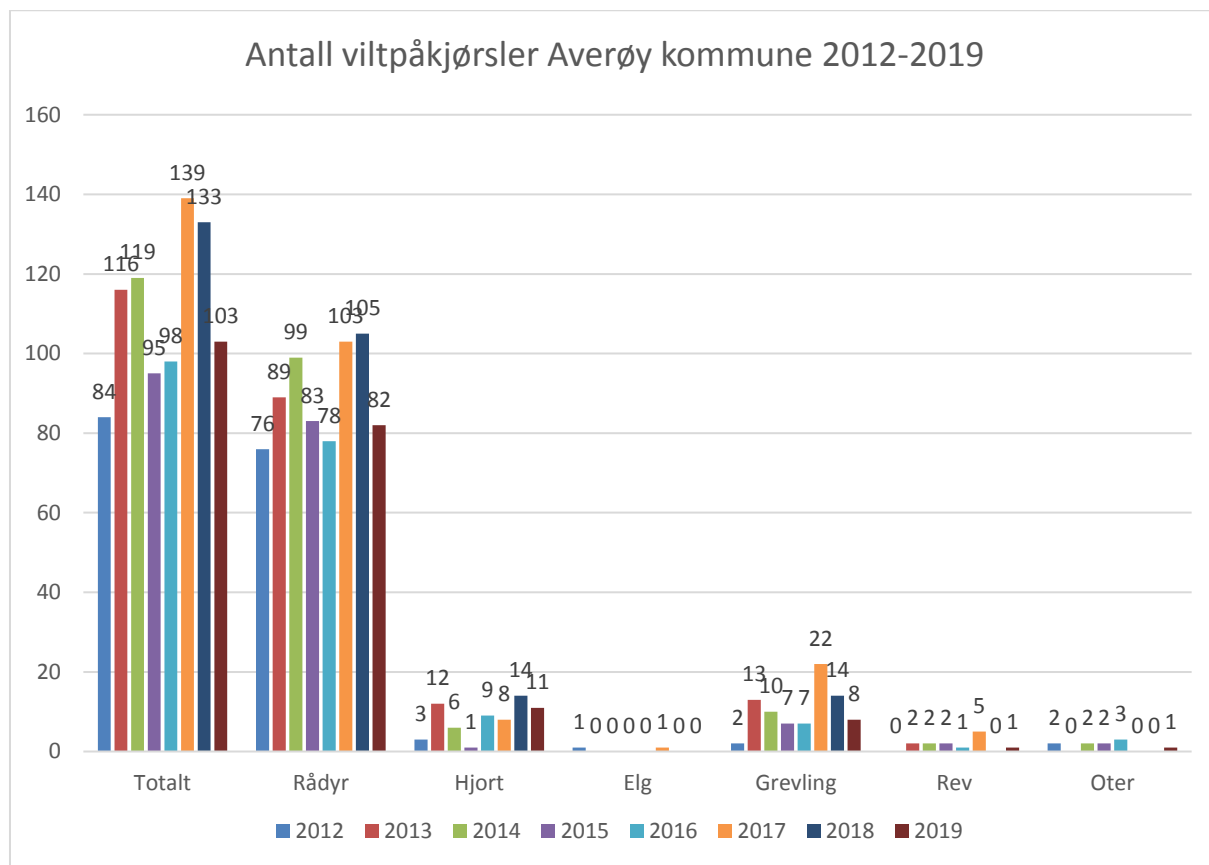
4. Viltpåkjørsler i 2019

Tabell 1. Registreringer i Hjorteviltregisteret for Averøy kommune i perioden 01.01.2019 – 31.12.2019

Årsak: Trafikk							
	Rådyr	Hjort	Elg	Grevling	Rev	Oter	Sum
Avlivet etter ettersøk	7			2			9
Avlivet på stedet	10	3					13
Funnet død etter ettersøk	4						4
Observert – antatt uskadd	9						9
Ettersøk avsluttet - ikke funnet	24	5		2	1	1	33
Dødt på stedet	28	3		4			35
Ikke angitt utfall							0
Sum	82	11	0	8	1	1	103

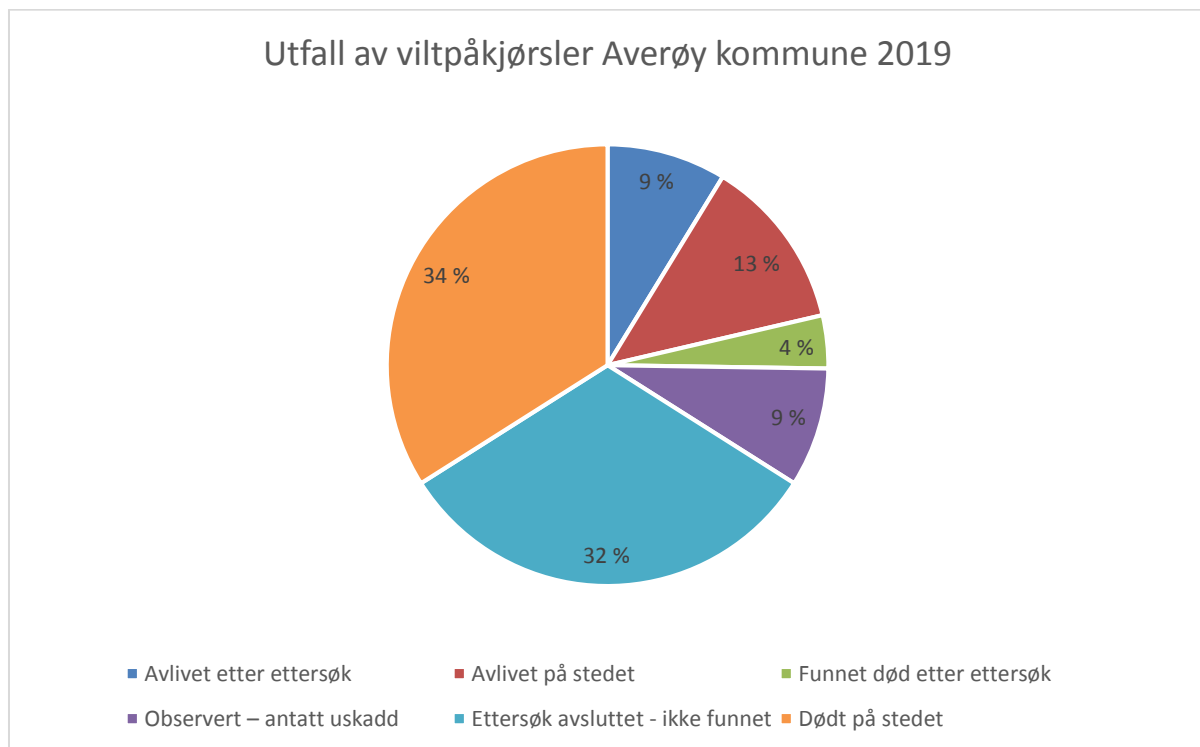
Årsak: Sykdom, skade eller andre årsaker							
	Rådyr	Hjort	Elg	Grevling	Rev	Oter	Sum
Avlivet etter ettersøk	3						3
Avlivet på stedet	5	1			1		7
Funnet død etter ettersøk							0
Observert – antatt uskadd	1						1
Ettersøk avsluttet - ikke funnet	6						6
Dødt på stedet	1						1
Ikke angitt utfall							0
	16	1	0	0	1	0	18

5. Viltpåkjørsler siste 7 år

Figur 1. Utvikling i antall registrerte viltpåkjørsler i Averøy siste 7 år. F.o.m. 1.januar til og med 31. desember.

6. Utfall av påkjørsler og ettersøk i Averøy i 2018

Figur 6. Utfall av viltpåkjørsler i prosent. Averøy kommune i perioden 01.01.2019-31.12.2019.

7 av 10 påkjørsler av vilt i trafikken ender med at dyret enten dør på stedet, blir avlivet på stedet eller under ettersøket, blir funnet dødt under ettersøket eller blir observert og antatt uskadd.

3 av 10 påkjørsler ender med at ettersøket avsluttes uten at dyret er funnet. Under ettersøket er det vanligvis ingen tegn til at disse dyrene er alvorlig skadet.

7. Kommunalt viltfond

Kommuner der det er adgang til jakt etter elg og/eller hjort skal etablere et kommunalt viltfond. Bruken av viltfondet reguleres av *Forskrift om kommunale og fylkeskommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort*.

Inntekter til viltfondet:

- Fellingsavgift for elg og hjort
- Tilskudd fra det fylkeskommunale viltfondet
- Fondets avkastning
- Inntekter fra vilt skutt av kommunen og fallvilt
- Eventuelle kommunale avsetninger

Viltfondet kan brukes til:

- Tilskudd til tiltak for å fremme viltforvaltning, styrke kunnskap om viltet, jaktorganisering mm. i kommunen
- Dekke kommunens utgifter til ettersøk og håndtering av skadd vilt og fallvilt i kommunen
- Tiltak for å forebygge skader på landbruksnæring voldt av hjortevilt

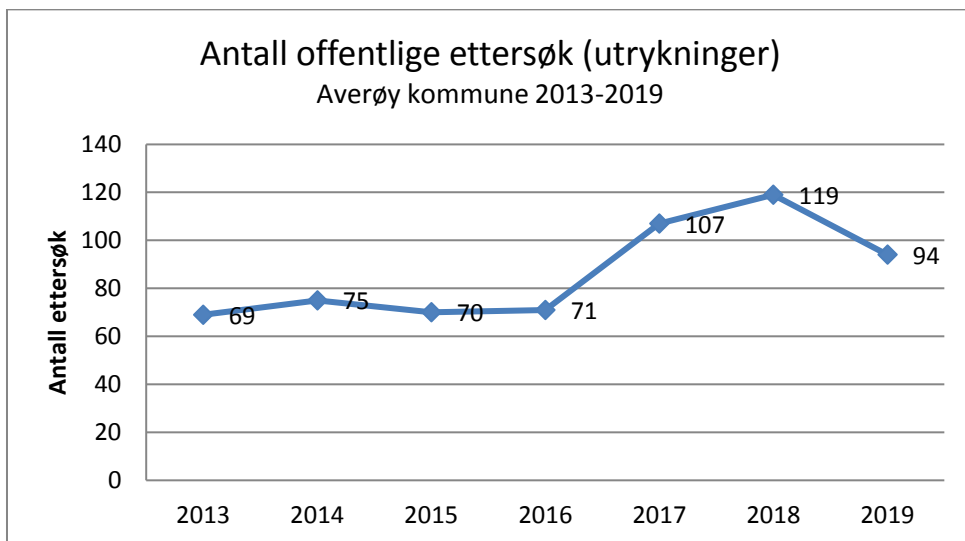
8. Bruk av viltfondet i Averøy kommune 2019

Tabell 2. Regnskap for viltfondet i Averøy kommune 2018

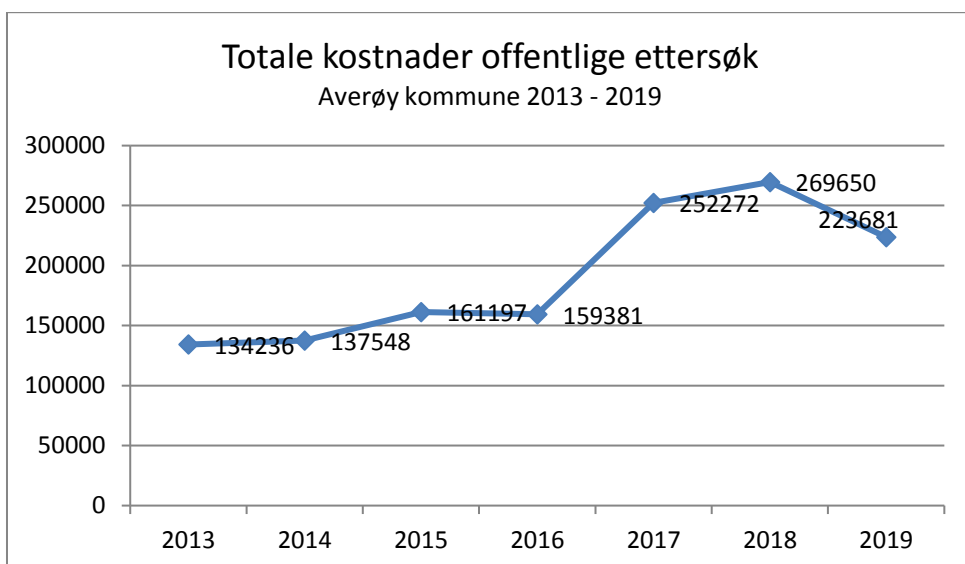
INNTEKTER	
Fellingsavgifter hjort 2018	101460
Kommunal overføring	230000
Tilskudd fra Miljødirektoratet jegerprøven	900
	332360
UTGIFTER	
Ettersøk (kjøp av tjenester)	223681
Vaktttelefon ettersøk	773
Viltbånd	1730
Tilskudd til storvaldene	15000
	241184
Mva innbetalt	56546
Mva refundert	-56546
Overskudd 2019 tilbakeført komm. driftsbudsjett	91176
Totalt brukt av kommunalt driftsbudsjett	138824
Inngående beholdning 01.01.2019	0
Utgående beholdning 31.12.2019	0

**På grunn av at kommunen har gått inn med 230 000 kr i viltfondet for 2019 trekkes overskuddet på 91176 kr tilbake til kommunekassen. Overført beholdning til 01.01.2019 er derfor på 0 kr. Den virkelige overføringen fra kommunens driftsbudsjett til viltfondet for 2019 blir dermed på 138824 kr.*

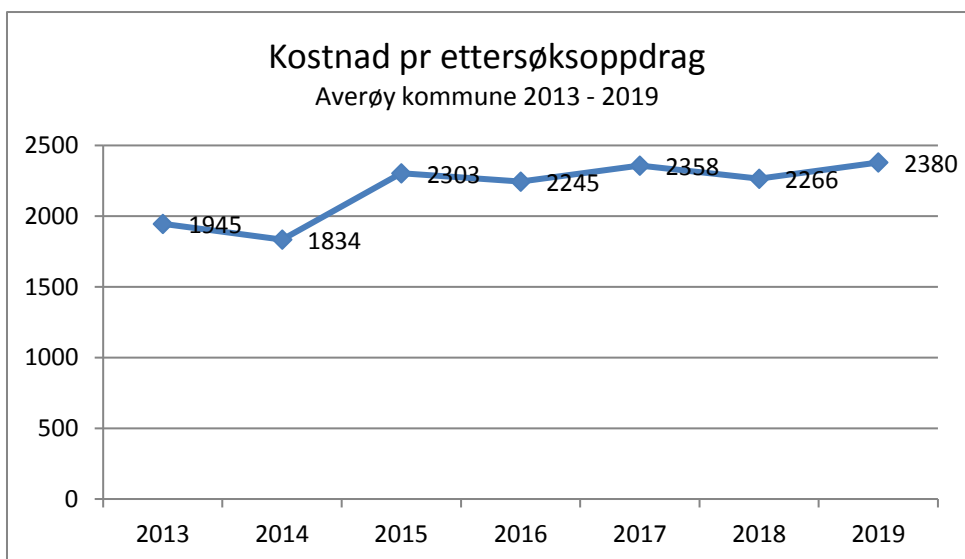
9. Kostnader ved kommunale ettersøk

Figur 7. Antall utførte kommunale ettersøk. Averøy kommune i perioden 2013 - 2019.

Figur 8. Totale kostnader for offentlige ettersøk. Averøy kommune i perioden 2013-2019.

Figur 9. Kostnad pr ettersøksoppdrag. Averøy kommune i perioden 2013-2019.

10. Utfordringer

Merking av påkjørselstedet

Mangelfull merking av påkjørselstedet er dessverre vanlig. Når en skal starte et ettersøk etter et påkjørt hjortevilt er en helt avhengig av å sette hunden på sporet av det riktige dyret. I løpet av ei natt kan det krysse mange rådyr eller hjorter bare på for eksempel en hundre meter lang strekning av veien. Dersom vi ikke vet eksakt hvor påkjørselstedet er, må vi søke med hund langs veien, kanskje over flere hundre meter. Vi må da utrede en rekke spor av kryssende hjortevilt. Dette tar tid, er ressurskrevende, og kan i verste fall føre til at vi ikke finner sporet av det påkjørte dyret i det hele tatt fordi vi er på feil sted. Dette går utover dyrevelferden ved at skadde dyr blir vanskeligere å finne og avlive samt at det medfører unødige kostnader for kommunen.

Manglende meldinger av viltpåkjørsler til politiet

Stadig får vi opplysninger om at det er funnet dødt vilt på eller i nærheten av vei uten at påkjørselen er meldt inn til politiet. Det er derfor høyst sannsynlig at det er en god del hjortevilt som blir skadet ved påkjørsler der bilfører ikke melder fra til politiet, og som det dermed ikke blir igangsatt ettersøk etter. Dette medfører unødige dyrelidelser.

Økonomi

Det er et stadig økende press på økonomien med de kommunale ettersøkene. Kostnadene finansieres gjennom viltfondet der fellingsavgift på hjort og overføring av kommunale midler er inntektskildene.

Den kommunale målsettingen for hjort- og rådyrbestanden som er vedtatt i kommunestyret er at bestandene skal reduseres. Rådyrbestanden skal på grunn av de mange påkjørslene halveres.

Formålet er at antall påkjørsler i trafikken skal reduseres tilsvarende.

Dessverre har utviklingen de to siste årene gått motsatt vei, antall påkjørsler er for et gjennomsnitt for årene 2017 og 2018 økt med 59 % sett i forhold til gjennomsnittet for 2013-2016. For 2019 er det en liten nedgang fra toppårene 2017 og 2018.

Hjortebestanden skal reduseres slik målsettingen vedtatt i kommunestyret tilsier. Dette vil medføre lavere inntekter fra fellingsavgiftene på hjort.

Mannskap og hunder

De 4 ettersøksekipasjene fungerer godt og det er et passe antall ekipasjer.

Hundematerialet er godt. Ved rekruttering av nye hunder behøver vi ettersøkshunder som er spesialister på gamle spor, dvs som er ett-to døgn gamle, samt ettersøkshunder med egenskaper til å stille/stoppe skadde rådyr og hjort som går unna ettersøksekipasjen.

De 4 ettersøksjerne har hver sin ettersøkshund.

De sjeldne gangene det er behov for løshund på elg leies dette inn fra Gjemnes.

Avtalene som ble inngått i 2016 utløper 1.april 2020. Innkjøpskontoret i Kristiansund har gjennomført en tilbudskonkurranse for kjøp av ettersøkstjenester fra foretak og nye avtaler med 3 foretak blir inngått gjeldende for 4 nye år.